श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा, एप्रिल-२०१६

कक्षा - आचार्य-१ (Sem_2) **प्रश्नपत्र-२** **गुणाः - ७०**

विषयः - पौरोहित्यम् CC 4.2.4 **समयः - ११:०० तः ०२:००**

दिनाङ्कः - १८-०४-२०१६ **सन्दर्भग्रन्थः - आह्निकसूत्रावलिः**

युनिट-१

प्रश्नः -१ कयोश्चिद् द्वयोः व्याख्या कार्या । **०८**

(१) ऋषिच्छन्दादिः छान्दोगब्राह्मणम्- यो हि वार्पो विदितार्षेयच्छन्दोब्राह्मणविनियोगो ब्राह्मणेन मन्त्रेण याजयति अध्यापयति स्थाणुं गच्छति गर्त वा प्रतिपद्यते वा प्रमीयते पापीयान् भवति ।

(२) विण्मूत्रोत्सर्गविधिः पारस्करगृह्यसूत्रे तिष्ठन्न मूत्रपुरीषे कुर्यात् । स्वयं प्रशीर्णेन काष्ठेन गुरुं प्रमृजीत विकृतं वासोनाच्छादयीत ॥

प्रश्नः -२ द्वयोः टिप्पणी कार्या । **०८**

(१) ब्रह्मकर्मविचारः । *(२) वेदप्रशंसा ।*

(३) वेदाङ्गानि । *(४) षोडशसंस्काराः ।*

प्रश्नः -३ चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः । **०४**

(१) शौचे उपवीतधारणप्रकारः किदृशः ?

(२) दन्तधावनमन्त्रं लिखतु ।

(३) सूर्यप्रार्थनायाः श्लोकं लिखतु ।

(४) पुण्यश्लोकाः कति सन्ति ?

(५) ॐकारफलम् लिखतु ।

युनिट-२

प्रश्नः -४ कयोश्चिद् द्वयोः व्याख्या कार्या । **०८**

(१) कुण्डसंस्कारादिकर्म-पारस्करः-परिसमुह्योपलिप्योल्लिख्योद धृत्याभ्युक्ष्याग्निमुपसमाधाय दक्षिणतो ब्रह्मासनमास्तीर्य प्रणीय परिस्तीर्यार्थ वदा-साद्य पवित्रे कृत्वा प्रोक्षणीः संस्कृत्यर्थवत् प्रोक्ष्य निरूप्याधिश्रित्य पर्यग्निं कुर्यात् ।

(२) काण्डद्वयोपपाद्याय कर्मब्रह्मस्वरूपिणे । स्वर्गापवर्गदात्रे च यज्ञेशाय नमोनमः ।

प्रश्नः -५ एकस्य उत्तरं लिखत । **०८**

(१) नित्यदानप्रयोगः । *(२) मङ्गलपदार्थदर्शने- कात्यायनमतम् ।*

प्रश्नः -६ चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः । **०४**

(१) अग्निहोत्रफलं किम् ?

(२) अर्घ्यफलं किम् ?

(३) अभिवादनः कथं करणीयः ?

(४) स्नानं कति विधम् ?

(५) धान्यस्य कति प्रकाराः ?

(६) पूजायां के सामग्रयः भवन्ति ?

युनिट-३

प्रश्नः -७ द्वयोः श्लोकयोः व्याख्या कार्या । ०८

(१) खदिरश्च कदम्बश्च करवीर करञ्जकौ ॥

एतेकण्टकिनः पुण्याः क्षीरिणस्तु यशस्विनः ॥

(२) एकदेशं तु वेदस्य वेदाङ्गान्यथवा पुनः ।

योऽध्यापयति वृत्यर्थे उपाध्यायः स उच्यते ॥

प्रश्नः -८ एकस्य टिप्पणी कार्या । ०४

(१) कालविशेषे पूज्यदेवताः ।

(२) पञ्चायतनदेवतास्थापनविचारः ।

प्रश्नः -९ त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः । ०३

(१) पञ्चोपचाराः के लिखन्तु ।

(२) पुरुषसूक्ते कति उपचारमन्त्राः सन्ति ?

(३) षडङ्गन्यासप्रयोगे न्यासस्य नामानि लिखन्तु ।

(४) मूर्तेः प्राणप्रतिष्ठा कथं भवति ?

(५) पूजारम्भे प्रथमतः कस्य पूजा भवति ?

युनिट-४

प्रश्नः -१० द्वयोः श्लोकयोः ससन्दर्भ व्याख्या कार्या । ०८

(१) प्रातःसायमुभेसन्ध्ये मन्देहानाम राक्षसाः ।

भक्षितुं सूर्यमिच्छन्ति कारणं श्रुतिनोदित्तम् ॥

(२) आगच्छवरदे देवि त्र्यक्षरेरुद्रवादिनि ।

वरदांत्र्यक्षरां साक्षाद् देवीमावाहयाम्यहम् ॥

(३) बलिकर्म स्वधा होमः स्वाध्यायोऽतिथिसत्क्रिया ?

भूतपित्रमरब्रह्म मनुष्याणां महामखाः ॥

प्रश्नः -११ एकस्य टिप्पणी कार्या । ०४

(१) पञ्चमहायज्ञफलम् । *(२) तर्पणप्रयोगः ।*

प्रश्नः -१२ त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः । ०३

(१) गृहस्थाश्रमधर्मप्रशंसां कुर्वन्तु ? *(२) सन्ध्यायाः कति प्रकाराः स्पष्टयतु ।*

(३) अम्बुप्राशने मन्त्रः कः स्पष्टयतु । *(४) पञ्चयज्ञानां नामानि लिखन्तु ।*